

Sygn. akt III CZP 112/08

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Strus (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marian Kocon

SSN Dariusz Zawistowski

Protokolant Iwona Budzik

w sprawie z powództwa "S. D." sp. z o.o. we W.
przeciwko A. S.
o zapłatę,
na posiedzeniu jawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 18 grudnia 2008 r.,
na skutek zagadnienia prawnego przedstawionego
przez Sąd Apelacyjny
postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2008 r., sygn. Akt [...],:

"Czy roszczenie przeciwko członkom zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przewidziane w art. 299 § 1 k.s.h. ma charakter odszkodowawczy, czy gwarancyjny?"

Odmawia podjęcia uchwały.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu postanowienia z 23 kwietnia 2008 r. o przedstawieniu Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego stwierdził, że powództwo spółki z ograniczoną odpowiedzialnością „S. D.”, przeciwko osobie pełniącej w przeszłości funkcję prezesa zarządu spółki „G. T.” zostało oddalone w wyniku uwzględnienia na podstawie art. 442 § 1 k.c. zarzutu przedawnienia roszczenia, którego bieg rozpoczął się z chwilą „bezskuteczności egzekucji”.

Sąd Apelacyjny opowiadał się za przyjęciem gwarancyjnego charakteru odpowiedzialności na podstawie art. 299 k.s.h., uznając, że taki pogląd przeważa w doktrynie i jest prawidłowy ze względu na przesłanki roszczenia obciążające wierzyciela, tj. wykazanie wiarygodności w stosunku do spółki oraz bezskuteczność egzekucji. Sąd odwoławczy wyraził zapatrywanie, że w wypadku niepodniesienia przez pozwanego członka zarządu spółki stosownego zarzutu, istnienie szkody nie podlega ustalaniu. Pojęcie szkody pojawia się dopiero w § 2 art. 299 k.s.h. jako przesłanka negatywna. Zwrócił też uwagę na zwrot ustawowy o odpowiedzialności za zobowiązania spółki, znajdujący się w art. 299 § 1 k.s.h., a prowadzący do konkluzji, że członkowie zarządu spółki z o.o. nie są dłużnikami osobistymi wierzyciela tej spółki; odpowiadają zatem za cudzy dług, co wskazuje na odpowiedzialność gwarancyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wydając postanowienie na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny zapewne nie znał jeszcze postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2008 r., III CZP 21/08 (publ. „Izba Cywilna” Biuletyn Sądu Najwyższego nr 3/2008) o przedstawieniu zagadnienia prawnego takiej samej treści (przy różnicy sformułowania) do rozstrzygnięcia składowi siedmiu sędziów Sądu Najwyższego. Uchwała składu powiększonego została podjęta w dniu 7 listopada 2008 r., sygn. akt III CZP 72/08 (publikacja uchwały z uzasadnieniem przewidziana w OSNC 2009 r., nr 2) rozstrzygając zagadnienie prawne w sposób następujący:

Do roszczeń wierzycieli spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przeciwko członkom jej zarządu (art. 299 k.s.h.) mają zastosowanie przepisy o przedawnieniu roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym.

Uchwała bez uzasadnienia została opublikowana m.in. w Biuletynie Sądu Najwyższego nr 11 z 2008 r. oraz w zbiorach elektronicznych.

Byłoby czczym zajęciem powtarzanie w całości lub streszczanie uzasadnienia uchwały podjętej na skutek przedstawienia zagadnienia przez Sąd Najwyższy. Dla porządku jedynie należy wspomnieć, że jej obszernie uzasadnienia odnosi się również do argumentacji przytoczonej przez Sąd Apelacyjny, nie było to bowiem jedyne zagadnienie prawne dotyczące charakteru odpowiedzialności członka zarządu za zobowiązania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w tej kwestii, które wpłynęło do Sądu Najwyższego. Dla uniknięcia wątpliwości należy dodać, że skład orzekający w rozpoznawanej sprawie podziela wykładnię art. 299 § 1 k.s.h. przyjętą przez skład powiększony.

Uchwała z dnia 7 listopada 2008 r. stanowi akt jurysdykcyjny określony w art. 1 ust. 1 lit.a i b ustawy z dnia z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. 2002 r., Nr 240, poz. 2052 ze zm.) i powinna być przyjęta przez sądy powszechne *ex vigore auctoritatis*. W takiej sytuacji zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Apelacyjny nie wymaga już wyjaśnienia, czego skutkiem jest wydanie postanowienia odmownego, zgodnie art. 61 § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym.